

HJÚNABANDSLÓGIN

HEÐIN ROYNNIR AT KVETTA TANN GORDISKA KNÚTIN

Ein fólkaatkvøða um hjúnabandslógina og broytingarnar í henni, hevði loyst málið, heldur javnaðartingmaðurin

Árni Gregersen

Tað kom órógv á í Løgtinginum, tá ið tað frættist, at javnaðartingmaðurin, Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn, royndi at leggja eitt uppskot fram um at fáa broytingarnar í hjúnabandslógini til fólkaatkvøðu.

– Eg síggi hetta sum tann einasta mátan at fáa málið loyst á ein sámuligan hátt, sigur Heðin Mortensen við Sosialin.

– Hetta málið fekk eina skeiva byrjan, har tað meira snúði seg um at skunda málið ígjøgnum, heldur enn at gera forarbeiðið til lýtar, leggur hann afturat.

Málið um hjúnabandslógina skuldi annars hava 2.viðgerð rættuliga tíðliga á tingfundinum í gjár, men uppskotið frá Heðin Mortensen fekk tingformannin til at flyta uppskotið longur niður á dagsskránnar.

Hendan onnur viðgerð er

nummar tvey av slagnum, tí málið hevur einaferð áður fingið aðru viðgerð. Tá var semja um at beina málið aftur í nevnd, tí Løgtingið helt seg ikki hava fingið fult svar uppá allar spurningarnar í málinum.

Etiskt mál

Málið snýr seg grundleggjandi um at geva tveimum av sama kyni rætt at giftast og harvið fáa somu borgarligu rættindi, sum hjún.

Tann parturin snýr seg um arvarætt og annað, men skjótt komu onnur viðurskipti inn í málið.

At giftast borgarliga er ein partur av málinum, men skjótt vísti tað seg, at mong hildu, at hetta mál eisini fór at koma inn um kirkjugátt og tí má tann parturin eisini skipast.

Bispur var drigin inn í málið og hann gjørdi greitt, at tað er kirkjan sjálv, sum eigur at taka støðu til spurn-

ingin um samkynd kunnu vígast í kirkjuni – ikki lóggevandi valdið.

Talan er um eitt etiskt mál, har samgonguskjalið sigur, at tað stendur samgongutingfólki frítt at atkvøða, hvat tey vilja í slíkum málum.

Løgmaður hevur eisini endurtikið fleiri ferðir, meðan málið er viðgjørt, at hetta er so, men andstøðan metir tvørturímóti, at talan í veruleikanum er um eitt samgongu/andstøðu mál.

Goridiskur knútur

Umframt at málið hevur ómetaliga stóran almennan áhuga, so er talan um eitt virðisstrið millum partar í Løgtinginum.

At samkynd fólk eru í samfelagnum vita øll, men harfrá og til at broyta grundleggjandi reglur í sjálvum samfelagnum teirra vegna, er ov nógv fyrir mong tingfólk.

Religiún hevur eisini stóra ávirkan á føroyskan politikk og ikki minst í málum av hesum slag. Tingfólk við sterkum tilknýti til kirkjur og samkomur eru sum heild ímóti, at hetta málið verður samtykt.

Tær atkvøðugreiðslur, sum higartil hava verið í málinum, vísa, at Løgtingið stórt sæð er í tveimum líka stórum pørtum, meðan veljarakanningar hinvegin vísa, at ein stórir av føroyingum halda, at samkynd skulu sleppa at giftast borgarliga.

Fyri at sleppa eitt sindur víðari við málinum og høgga gordiska knútin, hevur Heðin Mortensen altso roynt at leggja eitt uppskot um fólkaatkvøðu fram.

– Málið er illa handfarið politiskt frá fyrsta degi. Tí haldi eg, at vit eiga at spyrja føroyingar um grein 14, stk 2 í donsku hjúnabandslógini skulu setast úr gildi í Føroyum.

– Er svarið ja, so mugu vit fara til danir at samráðast um spurningin, men er svarið nei, so dettur málið burtur, sigur Heðin Mortensen.

Tað er borgarstjórin í Havn, sum setir broytingaruppskotið fram.

– Ja, tað havi eg gjørt fyri at sleppa undan politikki av øllum handa slag. Lat okkum fáa svar frá føroyingum um hvat vit eiga at gera, leggur hann afturat.

Andstøðan somu ætlan

Uppskotið fá Heðin Mortensen mátti umvegis umsit-ingina í Løgtinginum fyri at vita um tað kann leggjast fram.

Sagt verður vanliga, at broytingaruppskot skulu hava sama identitet, sum lógaruppskotið sjálvt. Tað vil siga, at broytignaruppskotið ikki má víkja ov nógv frá upprunauppskotinum.

Uppskotið frá Heðin Mortensen, sum altso er

partur av samgonguni, kom ógvuliga óvart á, tá ið tingfundurin var settur í gjár. Samgongufólk vistu ikki um uppskotið og andstøðan heldur ikki.

Dagsskráin var eisini broytt, tí bíðað var eftir uppskotinum.

Men sjálvt um Heðin Mortensen kom við hesum uppskoti undir 2. viðgerð, so er tað ikki nýtt, at til ber at koma við broytingaruppskotum, sum ávirka vanligu viðgerðina av tingmálum.

Andstøðan hevði ætlan um, at tá ið mál kemur tí 3. Viðgerð at koma við einum uppskoti av sama slag, sum tí sum Heðin Mortensen er komin við. Kanska ikki við somu orðing, men við sama endamálið: at leggja málið út til fólkaatkvøðu.